

NIEZWYKŁY (58) *ai*

W pisowni łącznej (49), w rozłącznej (9).

e jasne.

sg m N niezwykły (8). ◇ *G* niezwykł(e)go (1). ◇ *D* niezwykł(e)mu (1). ◇ *A* niezwykły (3). ◇ *I* niezwykłym (1). ◇ *L* niezwykłym (1). ◇ *f N* niezwykłą (4). ◇ *G* niezwykł(e)j (1). ◇ *A* niezwykłą (3). ◇ *I* niezwykłą (1). ◇ *L* niezwykł(e)j (1). ◇ *n N* niezwykł(e) (4). ◇ *G* niezwykłego (2); -ého (1), -(e)go (1). ◇ *D* niezwykł(e)mu (1). ◇ *A* niezwykłe (4); -ó (2), -(e) (2). ◇ *I* niezwykłym (2). ◇ *L* niezwykłym (1). ◇ *pl N subst (attrib)* niezwykłe (6), [(*praed*) niezwykły]; -é (2), -(e) (4). ◇ *G* niezwykłych (1). ◇ *A subst* niezwykłe (7), -é (6), -(e) (1). ◇ *I m* niezwykłymi (1) *KlonWor*, niezwykł(e)mi (1) *BibRadz*. *f* niezwykłymi (1) *MetrKor*, niezwykł(e)mi (1) *Leop*. ◇ *L* niezwykłych (1).

Sł stp brak, Cn s.v. niezwyuczajny, Linde XVI(XVIII) – XVII(XVIII) w.

1. *Nie taki jak zwykle, inny niż zazwyczaj, w większym stopniu, niecodzienny; insolitus Mącz, Calep, JanStat, Cn; insolens Mącz, Cn; inconsuetus JanStat, Cn; novus PolAnt (28) : a yefflibi ktory yyechal nyefzwiklimi drogami lyvbo by thefz mytho zaplaczil, ma bicz zabran ze wŹzithkimi rzeczemy thak yako bi thefz przeyachal mytho MetrKor 40/826; UstPraw A3; Rarum et insolitum, Rzadkie y niezwikłe. Mącz 399b; Insolita ratio dicendi, Nie zwykły Źpółób mówienia. Mącz 399b, 339a [3 r.]; Vżyłem Źłowá nie zwykłego/ bom ná ten czás lepŹzego nie miał/ które wyłózę wam potym. (marg) Kiran. (-) OrzQuin O3v; Známióná zás Źá ty/ przez ktore poznác moze páni/ ieŹli záltápiłá/ [...] Dla závárcia máciice/ chuć niezwykła przychodzi SienLek 112v; GórnDworz T5; BudBib Iob 31/3; StryjKron 72; takze y insze cła, y myta niezwykłe W W X Litewskim y w Koronie aby były zniesione. ActReg 42, 44, 101; Calep 544a; Dla tegom to Ź niezwykllle vccynill/ izz r/ á z/ nie závdy poŹpollv in vocalem wchodzą JanNKarGórn Hv; iŹ wnóŹzą zwyczáie nie zwykłe [privatas consuetudines JanStat 322] w podatków tákowych wyćiągániu SarnStat 351, 528, 547, 749, 928, 937; Ty [Merkury] mu [złodziejowi] drzwi vkázuieŹz/ y niezwykłe progi Przez poŹzyćie KlonWor 2, 35; [Item plonne paŹthffifka maiá bycz wolny. Lánki gdzie Źzą nyefzwykły, tham ych nyeczynycz. czoby bylo ku Źzkodzye paŹthffyfzku. ZapWpol 1548/51].*

niezwykły czemu (2): KwiatKsiąŹ G4v; RZECZ niezwykłą wŹzóm wálzym powiém: rozumiém temu/ że mię nie wŹzyfcy rádŹi Źluchác będą KochPij C.

Szereg: »nowy, niezwykły« (1): á nowé drógi niezwykłe do Prus przez pućzą, máią bydŹ zágubioné SarnStat 1222.

2. *Budzący uczucie zdziwienia, zadziwiający, nadzwyczajny; novus Vulg, PolAnt; insolitus Mącz, JanStat; abusivus Mącz; inusitatus Calag (27) : ZapWar 1545 nr 2646 [2 r.]; Leop 3.Mach 7/2; Abowiem złoŹnicy [...] mocá rámieniá twego byli chluŹhani/ niezwykłemi dŹdŹami/ grády/ niepogodámi BibRadz Sap 16/16; Cassus, Czyzy/ PróŹny/ niezwykły. Mącz 38c, 399b [2 r.], 511b; gdyby Źie tylko kto przypátrzyć chćiał/ niezwykłemu Źpiknieniu gwiazd ku przerzeczonemu zácmieniu LeovPrzep Av; GórnDworz Q8v; Vngebreichlich. Niezwykły. Nieprzyzwyczáiony. Inufitatus. Calag 525a; Ciáło iego palić chćieli/ ále P. Bog ogieñ wiátrem niezwykłym rozprofyŹł SkarŹyw 363; ZawJeft 9; Calep 556a; Idy góry rozpádły wiérzch/ kámiénié zrzucił/ A ná tak niezwykły trzák Tritón Źie ocucił GórnTroas 17, 70; GrabowSet F3; że Césarz Turecki ziemię*

Węgierfką posiadłszy/ zwyciężstwem niezwykłym wniesiony/ bierze sie gwałtem wielkim do was.
OrzJan 5; PaxLiz B3.

niezwykły czemu (2): Boć to nie iest rzecz niepodobna twoiey wżechmocności: álbo nieprzyłtoyna twey spráwiedliwości: ábo niezwykła twoiey łáfkáwości. *LatHar 154. Cf »Pismu Św. niezwykły«.*

Połączenie: »tak niezwykły« (1): że dla thák niezwykłych mąk [*ad extrema supplicia*] niektorzy też z nieprzyiaćioł ich/ [...] vważáiąc łobie/ że tho co sie teraz Zydom dzieie/ niegdyby sie im łámym theż mogło dziać/ płákáli *Leop 3.Mach 4/4.*

Wyrażenia: »cudo niezwykłe« (1): iáko pan dziwnie ie wybáwił [...] Iáko cudá niezwyklé/ cudá nieślýchané W Aegypćie okázował *KochPs 117.*

»Pismu Św. niezwykły« (1): iákoby oni co połtronnego y piśmam świętym niezwykłego przydawác mieli *BibRadz *5v.*

Szeregi: »niezwykły i niebywały« (1): A inne skłádánia y wyciągánia w królestwie náłzym niezwyklé y niebywálé [*insolitas et inconsuetas JanStat 798*]/ iáko we Zbożach/ w Owśiéch/ w Pieniádzach *SarnStat 1055.*

»niezwykły i nie leda« (1): Niezwykłym/ y nie ledá piórem opátrzony Polecę precz poétá *KochPieś 54.*

»niezwykły, niesłychany« (1): *KochPs 117 cf »cudo niezwykłe«.*

»nowy a niezwykły« (1): co to zá nowa á niezwykła boiazń miedzy wámi *BielKron 254v.*

»niezwykły a osobliwy« (1): iż o rzeczy nie zwykłej á isćie ofobliwey rozumieć będziemy. *BibRadz I 3d marg.*

3. Taki, który się nie przyzwyczał; niewyćwiczony (3) :

cum inf (1): Insolens vera accipiendi, Niezwykły prawdy łzukác. *Mqcz 399a.*

W przeciwstawieniu: »zwyczajny ... niezwykły« (1): Gdziez godzi sie wiedzieć iż wracanie zwyczajnemu człowieku zdrowie iest, wżakoż nie zwykłemu łmierci sie rowna *GlabGad K8v.*

Szereg: »niezwykły a bojaźliwy« (1): Cefarz Konfántyn Páleologus ácz miał ludu dofyć y pieniády ále niezwykłego á boiáźliwego *BielKron 251.*

Synonimy cf NIEZWYCZAJNY.

Cf NIEZWYCZAJNY, ZWYKŁY,